

65

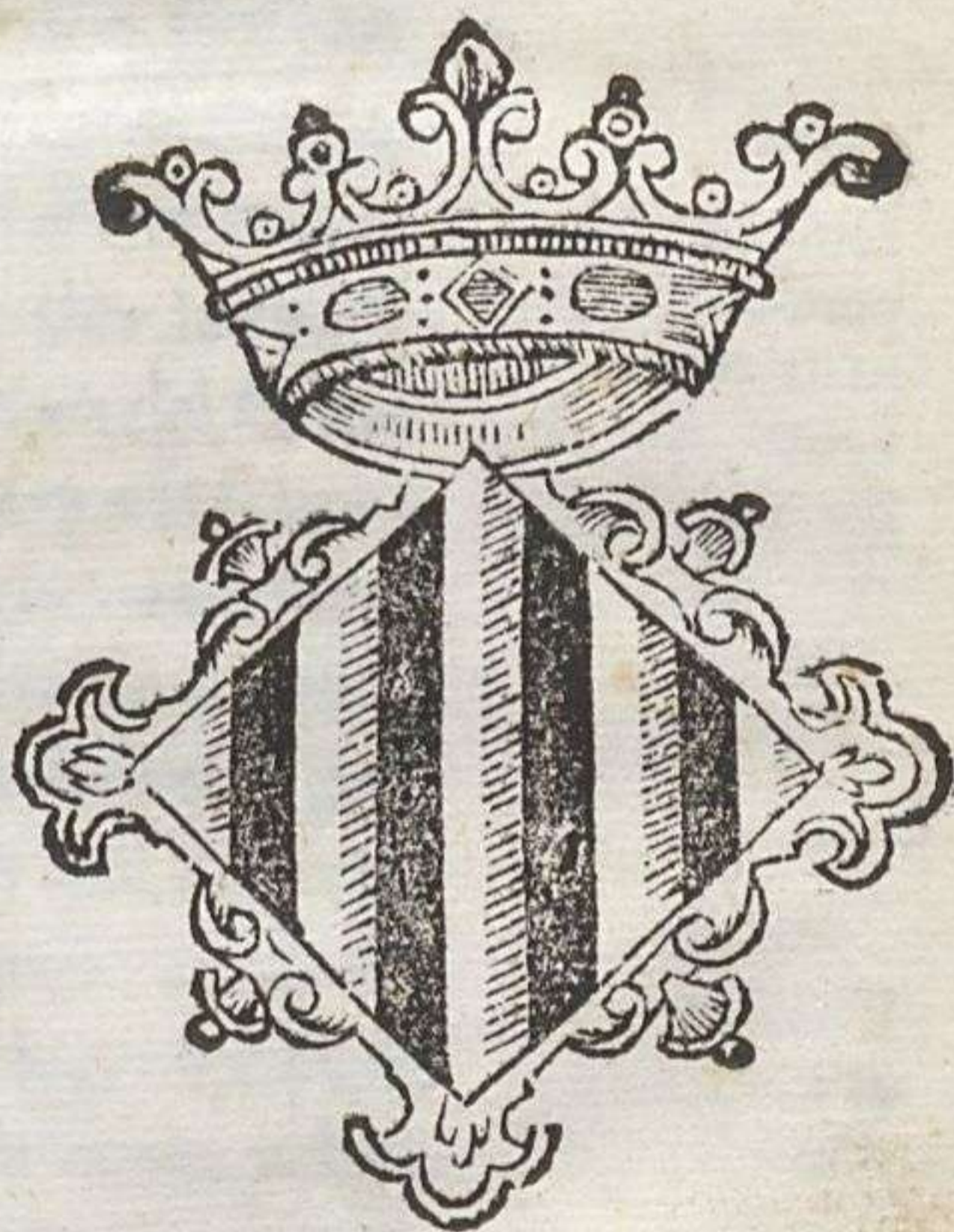
T. 491

Faint, illegible markings or bleed-through from the reverse side of the page.

2
4812

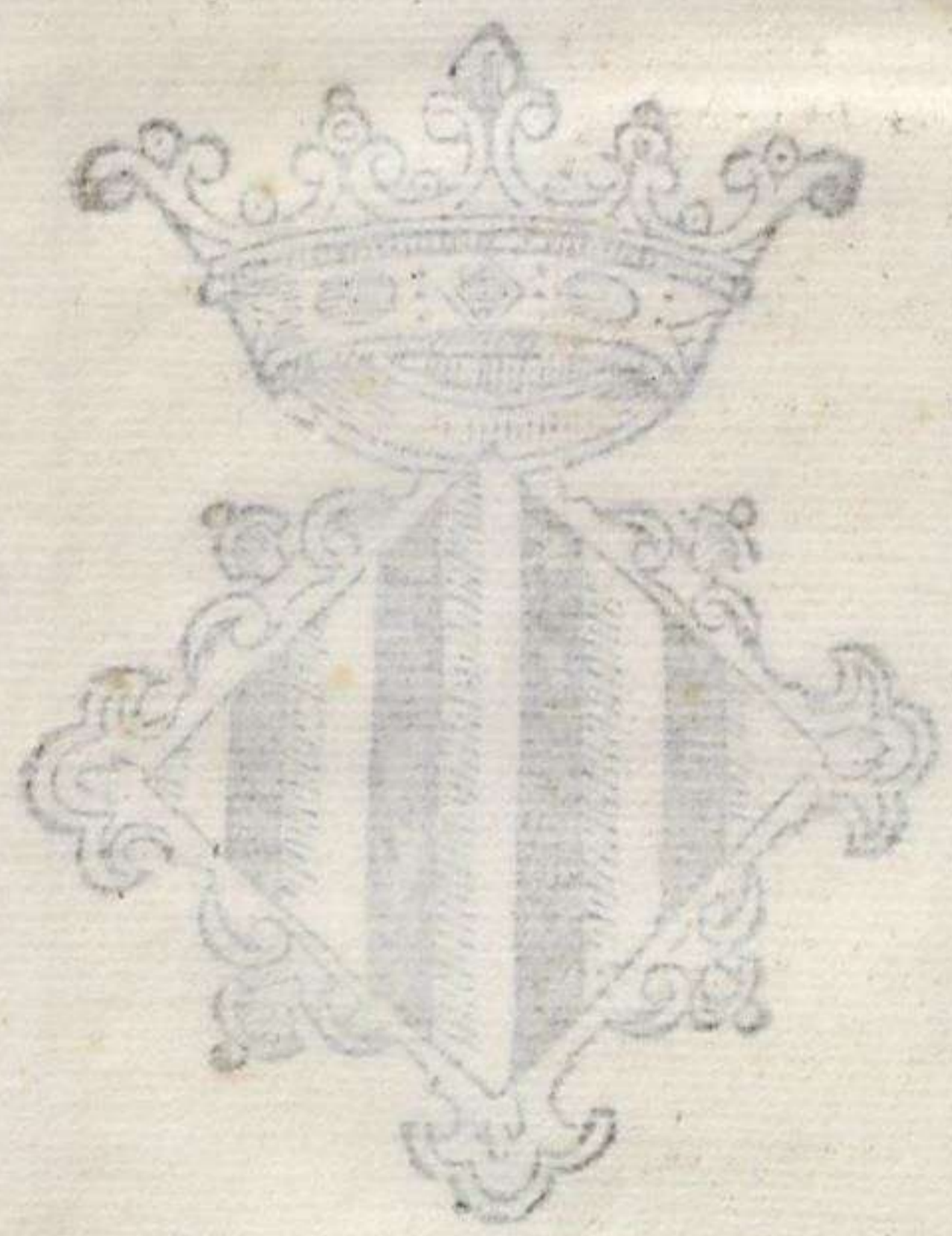
CONSTITV-
CIONS DEL
ESTVDI
GENERAL
DE LA INSIGNE CIVTAT
DE VALENCIA.

EN VALENCIA

Estampades en casa de Claudi Macè, junt al Colegi del
senyor Patriarca. Any. 1652.

CONSTITUCIONES DEL
REAL CONSEJO DE
INDIAS
DE LA INSIGNIA CIVITATIS
DE VALENCIA.

EN VALENCIA

En esta casa de Claudi Macé, junto al Colegio del

EN NOM DE LA SANTISSIMA

Trinitat. Pare, Fill, è sant Espirit, è de la gloriosissima Verge Maria mare de Deu, e aduocada nostra e de tots los Sants del Parais.

Anno a Natiuitate Domini millesimo sexcetesimo quinquagesimo primo, die vero in-

titulato 29. Nouembris, los senyors Fràncisco Vaciero y Beneyto generos, Matheu Moliner, Christofol del Mor, Vitorino Fores, Ciutadans Iurats de la insigne Ciutat de Valencia, don Francisco Ferrer, lo doctore Ioseph Pujafons, Canonges de la Seu de Valencia, lo doctore don Francisco Fenollet Canonge y Cancellor de la Vniuersitat de dita Ciutat, don Gaspar Grau de Arellano Canonge de dita Seu y Rector del Estudi general de dita Ciutat, Miquel Geroni Escriuà Racional de dita Ciutat, lo doctore Frances Ferragut Marti de Pujades generos senyor de Ioua y Bellota, lo doctore Ioan Batiste de Valda generos, lo doctore Miquel Moret, lo doctore don Gaspar Saluador y Pardo del habit de Mõtesa, Aduocats ordinaris de dita Ciutat; Jaume Ioã Tora Ciutada, Sindich del Racionalat, y Sixto Godes, Notari en lloch del Escriuà dels dits senyors Iurats, è Consell de dita Ciutat, ajustats en la cambra del Consell secret. A tenent que la experiencia ha mostrat que la sobredita Vniuersitat de Valencia, jatsia tingues molt bones, y saluables constitucions, pera el bon gouern, y regiment de aquella, no serien totes les que necessita pera sa deguda perfectio, y pera major profit, y millor educacio de la juuentut; y que pera dit efecte necessitarien algunes de millorar-se, y feren altres de nou, hauent consultat ab persones doctes, de ciencia, y experientia, y que la tenen del regiment de altres Vniuersitats, y hauent tengut diuerses platiques, y trasteigs, y feta conuocacio pera els presents dia, è hora, per Ignacio Vilacampa, Verguer dels dits senyors Iurats, pera la qual ha fet relacio hauer conuocat a tots los senyors Iurats, Canonges, Cancellor, Rector, Racional, Aduocats, Syndic, y Escriuà; pera les coses dauall escrites, dejant en sa força y valor, totes è qualseuol altres constitucions, è ordinacions en benefici de dita Vniuers-

I.
Que tot los es-
tadants se mani-
culen desde lo
dia de 2. de Juch,
hasta el de 2. de
Setiembre.

II.
Del libro de deu-
tore lo Escriptura,
para conuocacion
matricula, y la
forma que deu
guardar en cada
una.

III.
Forma de lo que
es matricula.

IV.
Que lo Escriptura
ninga libre son
comune los pro-
tes de curias, y
lo modo de ten-
erlas.

fiat, fins hui fetes, y prouehides en quant no se encontraran en les dauall escrites, prouehiren, y delliberaren les següents Constitucions.

I.
Que tots los estudiants se matriculen desde lo dia de S. Lluch, fins al de S. Catalina.

PRIMERAMENT, se ordena que tots los estudiants cursants en esta Vniuersitat, les facultats de Arts, Medicina, Lleys, Canons, y Theologia, tinguen obligacio desde lo dia de Sent Lluch, fins de Senta Catalina, immediate següent de matricularse calcun any, jurant de obeir al Rector, in licitis & honestis, y que lo que no es matriculara en dit termini, no puixa aprofitarse de aquell curs; sino que se li comence a contar desde el dia que es matriculara, pasat lo de Senta Catalina, y les demes matricules se li comencen a contar desde el mateix dia, respectiue de manera que pera graduar-se tinga los cursos cumplits, que demanara la facultat en que es graduara.

II.
Del llibre q̄ deu tenir lo Escriua, pera continuar la matricula, y la forma que deu guardar en aquella.

ITEM, que lo escriua del estudi, haja de tenir vn llibre calcun any, aon ha de continuar a tots los que es matricularan, especificant lo dia, mes, y any, y si es primer, segon, tercer, o quart any de la facultat que cursa; y en que vol matricularse rebent lo Escriua, lo jurament de obediendo Rector, el qual haja de pagar sis dines per la matricula, aplicadors los tres al Escriua, y los altres tres pera la Confraria dels pobres estudiants.

III.
Penes dels q̄ no es matricularan.

ITEM, que lo estudiant que no es trobara matriculat no puixa alegrarse de priuilegi algu de estudiant, ni sia a dimes aproua alguna de curs, & in consequentiam reste inhabil pera obtenir Grau, de qualseuol facultat, y que no puixa dispensarse.

IV.
Que lo escriua tinga llibre aon continue les proves de cursos, y lo modo de ferles.

ITEM, que lo Escriua tinga altre llibre aon continue les proves que es faran dels cursos, los quals se hajen de prouar ab dos testimonis, condejebles del que voldra prouar lo curs deferintlos lo Escriua el jurament de que lo an vlt cursar per
espay

2
Espay de miya hora tots los dies, en les Cathedres, que la facultat que oyra lo obligaran cursar, y que continue en lo dit libre, los noms dels testimonis, la facultat, y el any que prouara de curs, y tinga vn sou de calcu que prouara, la mitat pera lo Escriuua, y la altra mitat pera la Confraria dels pobres estudiants.

ITEM, per quant entenem que ningu pot ser bon estudiant, que no haja cursat en Vniuersitat, y lo que desijam en esta es, que los estudiants cursen; Statuim que ningu puixa ser admes a graduarse en ninguna facultat, que no haja oyt y cursat aquella facultat, en que voldra graduarse, y que no sia admes a qualseuol dels dits Graus, que no sia portant proua autentica, y fe faent de hauerse matriculat, y cursat aquells anys, que conforme constitucions se demanara, ara sia la proua del Escriuua del estudi hara de altre qualseuol Secretari de altres Vniuersitats, com sien de les aprouades per constitucions, y que lo Rector tinga molta vigilancia, aixi en reconeixer los llibres de les matricules, y proues de cursos, com de no admetre a algu a graduarse sens este requisit sots decrets de nullitat.

ITEM, que no es puxa donar examinatura, ni conjunctio ab futura successio de qualseuol facultat, que sia de ara en auant que no sia a persona graduada en aquella, al temps de ferse dita prouisio.

ITEM, que mentres se llixca alguna, o algunes llicons en lo estudi en qualseuol dels dos patis, no es puixa argumentar a veus cridants, per qualseuol persona que sia, per ço q moltes vegades sol succeir, que no poden llegir los Mestres, y necessiten de exir de les aules pera dirlos que callen, y es important se tinga silenci a dites hores, y los Ministres del estudi tinguen cuydado de impedirlo, y el que aduertit contrafara, pague cinch sous, pera el official que el ejecutara.

ITEM, per quant ya grans abusos, y succeixen grans inconuenients en permetre que haja Rectors de patents, ni que

V.
Que ningu pugá ser admes a graduarse en qualseuol facultat, q no porte proua autentica dels cursos necessaris

VI.
Que no es done examinatura, ni futura successio, que no sia a persona graduada.

VII.
Que los estudiats tinguen silenci en los patis mentres se llegira.

VII.
Que no es permita Rectors de

patents, en ninguna facultat, ni que es de manen per via directa, ni indirecta.

los estudiants que cursen facultats majors, les demanen a altres que nouament entren a oyrles, per ço statum, y ordenam, sien lleuades dites patents, y que no es puguen demanar per algun cami ni modo, ni per via directa, ni indirecta de barbes, y qualseuol persona, o persones que se li prouara hauer contrauengut a la present constitucio, sia inhabil pera prouar aquell any de curs, y estiga vn mes pres sens remissio alguna.

IX.
Que ningun estudiat puga oyr Theologia, ni Medicina, sens hauer acabat lo curs de les Arts, y auerlo prouat.

ITEM, per quant lo capitol primer de les Constitucions generals del estudi, y dels estudiants de Theologia, y Medicina; dispon que ningun estudiant puixa oyr dites facultats, sens hauer acabat lo curs de les Arts, es molt beneficios, y no es obserua, manam que lo escriua, no admeta estudiant algu a la matricula de Theologia, y Medicina, que no sia hauer prouat hauer acabat lo curs de les Arts, y estar en aquelles matriculat los tres anys de Arts, sots decret de nullitat.

X.
Del temps que es menester hauer cursat pera graduarse en Theologia.

ITEM, que los estudiants de Theologia pera graduarse de Doctors, hagen de hauer cursat en dita Vniuersitat quatre anys, y cascun any en tres cathedres, ab obligacio, lo tercer, y quart any, de oyr vna de les tres lliçons assignades de expositiua.

XI.
Que lo substitut de alguna Cathedra de Theologia, per espay de vn any o mes, llixca a la hora que els propietaris li dexaran.

ITEM, que si a algu dels cathedratichs de Theologia se li donara substitut per algun just impediment per espay de vn Any, o mes, haja de llegir a la hora que els propietaris li voldran dexar, perque es just que aixi com entre los propietaris ya opcio de la hora per antiguedat lay haja entre los propietaris, y substituets.

XII.
Distribucio de Cathedres de Canons, y de les materies, y assignatures.

ITEM, per quant hui ya en esta Vniuersitat quatre cathedres de Canons, ço es dos Pauordres, la Cathedra en que esta jubilat lo Magnifich doctor Iuan Arques del R. C. y la que rig lo D. Vicent Falco, es dispon que los dos Paruordres llixquen

Decre-

Decretals ço es lo Primari, les quatre assignatures següents en quatre anys, de Ordine cognitionum, de Iudicijs, de Probationibus, y de Exceptionibus; lo secundari en quatre anys les següents, de Rescriptis, de Officio & Potestate Iudicis Delegati, la de Præbendis & Dignitatibus, y la de Rebus Ecclesiæ alienandis; y quant se llixca la del dit doctor Arques, sia del Sext de les Decretals, y en ella les assignatures següents en quatre anys, de Cõsuetudine, de Iure Patronatus, de Sentècia excommunicationis, y de Vfuris, la del doctor Vicent Falco, sia de Decret, y tinga per assignatures en quatre anys, la materia de Legibus, que esconte desde la primera distinctio en auant, la de Penitencia que comença desde la causa 23. quæst. 3. dist. primera, la de Simonia desde la causa primera quæst. 1. y la de Matrimonio desde la causa 25. quæst. 1.

ITEM, per quant ya cinch cathedres de Lleys, ço es, tres Pauordres vna de Instituta, y altra de Codice, ordenam que llixquen en quatre anys les assignatures següents, ço es, lo primari q es lo Pauordre y doctor Mathies Morlà, de Liberis & Posthumis, de Vulgari & Pupulari substitutione, de Acquirèda vel Omittèda hereditate, y de Legatis primo, lo secundari, la de Acquirenda possessione, de re Iudicata, de Verborum obligationibus, y la l. inter stipulantem, lo altre Pauordre Digest vell, y de aquell les materies de Pactis, de Officio eius cui mandata est iurisdictio, de Seruitutibus, y la de Rebus creditis, la de Codice, de Contrahèda emptione, de Edèdo, de Usucapione pro emptore, y de Iure Filci, la de Instituta, en los quatre anys, procure explicar los quatre llibres atinent mes a parafrasear lo text y mostrar principis, que a moure, y ventilar questions dilatades.

ITEM, per quant es conuenient que les lliçons de dites facultats de Canons, y Lleys, siē a les hores de mes comoditat pera profit dels estudiants, segons la importancia de les materies, ordenam, que les dites cathedres tinguen hores señalades, y no sien per optio de mes antich cathedratic, y estiguen repartides en esta conformitat, de huit a nou Instituta, y Sext de les Decretals, de nou a deu prima de Canons, y no altra lliço, de deu

VX.
Del repleu de
es mactes per
manerades en
Canons o Lleys.

XIII.
Distribucio de
les Cathedres de
Lleys, y de les
materies, y assignatures.

XVII.
Lo primer obli
gacio de ensen
los estudiants de
Lleys los anys

XVIII.
Per guardare
en llibre ho
ofici en Canons
etc contra que
fornecessari.

XIV.
Distribucio de
les hores a que
dehuē llegir los
Cathedratichs
de Canons y
Lleys.

Autres de
los Canons
y de las Lleys

a onçe prima de Lleys, y no altra lliço, de dos a tres Decret y Codigo, de tres a quatre vespres de Canons, y Lleys, y de quatre a cinch Digest vell, y q̄ no es puguen mudar ni alterar les hores, solament permetem, que quant per accidēt succeirà (com al present) faltar algu dels cathedratichs de prima lo de vespres de aquella facultat pugua llegir a aquella hora, y no en altra manera.

XV.

Del requisit que es menester pera matricularse en Canons o Lleys.

ITEM, que lo escriua no admeta a la matricula de Canons o Lleys estudiant algu, que no sia portant cedula fermada del Rector, y Examinadors de que està aprouat en Gramatica, o hauent prouat curs de Ars, ù de altra facultat pues deixa manera se entendra hauerse aprouat, y que en la matricula del primer any diga examinat o lo curs que haura prouat.

XVI.

Lo q̄ tenen obligacio de cursar los estudiants de Canons en los quatre anys.

ITEM, que lo primer any de Canons, ajē de cursar en Instituta y Decretals, y los tres següents en dos cathedres de la dita facultad hauent de ser precisament la vna de aquelles de Decretals, y la altra o Decret o Sext, o si voldra les dos de Decretals.

XVII.

Lo q̄ tenen obligacio de cursar los estudiants de Lleys los 4. anys

ITEM, que los estudiants de Lleys lo primer any cursen en Instituta, prima o vespres los tres anys següents en dos cathedres de Lleys, com la vna sia de prima o vespres.

XVIII.

Pera graduarse en Lleys lo q̄ ho estara en Canons et e contra que serà necessari.

ITEM, que el que voldrà graduarse en Lleys hauent cursat Canons los quatre anys o cursos, sia admes a dit Grau de Lleys ab altre curs de dita facultat prouantlo, y matriculantse y et e contra, cursant en prima y vespres de aquella facultat.

XIX.

Que el que se aja de graduar en canons o Lleys aja de portar proua autentica de quatre cursos de alguna de les vni-

ITEM per quant hauem considerat gran perjuhi de admetre Graus de suficiencia en dites facultats de Canons y Lleys, sino ab les calitats inferius espezifadors, atenēt a que les persones que se an de graduar sien idonees, y suficientes, y pareix no ho poden ser les que no mostraran hauer cursat en Vniuersitat aprouada, y lo que desijam (per couenir al be publich) es que lo

5
examen faedor sia ab tot rigor y rectitud. Perço, statuim, y ordenam, que el que se aja de graduar en alguna de dites facultats de Canons, y Lleys de Doctor, sia ab proua authetica de quatre cursos desta Vniuersitat, ù de altra de les aprouades per constitucions, y que aja de sustentat conclusions publiques ab President, y sens propines de mati, ù de vesprada, y que aja en en lo examen secret de llegir adminus miya hora del punt, que li sera assignat, y que lo Cancellor tinga vn relonge de miya hora començantla a contar desde que entrara explicant lo Text.

ITEM, que en los sobredits Graus aja de haue dos arguments com se acostuma, pregant y encarregat molt als Examinadors es seruixquen de no contentarse ab dos arguments, y que qualseuol de dits Examinadors que tinga alguna dificultat la puga proposar sen contradictio alguna.

ITEM, que al que se haura de graduar, si es en Canons, se li donen los punts en les Decretals obrint lo libre en tres parts pera que lo graduado trie lo punt que li pareixerà, y si en Lleys en vnes Padeptes aon estiguen los 50. llibres del Digest obrintles aixi mateix en tres parts.

ITEM, que el que voldra graduar se a titol de suficiencia de Canons, y Lleys, sia examinat mes rigurosament sustentant primer conclusions publiques, de mati, y de vesprada, sens President, ni propina, y en lo examen secret haja de llegir vna hora del punt q li sera assignat, per espay de vinty quatre hores, y si voldra graduar se de Bachiller, a titol de suficiencia, haja de llegir miya hora del punt que li sera assignat per espay de vinty quatre hores, y que esta constitucio com les que parlen de matricules; y proues de cursos, sien indispensables, sino es ab tot lo Claustro, nemine discrepante, y que lo escriua tinga obligacio de especificar en lo acte del Grau, si es de suficiencia, ò per proua de cursos.

ITEM, per quant ha paregut que del votar se los sobredits Graus de Canons, y Lleys, ab vots secrets, resultara ser aquells mes

ueritats aprouades y del modo del examen que deu fer.

XX.

Dels arguments en dits Graus en lo examen secret.

XXI.

Ens quins llibres y en que forma se dehuen donar los punts pera dits Graus.

XXII.

Del examen que es deu fer al que voldra graduar se en Canons y Lleys a titol de suficiencia.

XXIII.

Del modo, y forma que se ha de

tenir en votarise
los Graus deCa-
nons, y Lleys.

mes justificats, y es atallaran alguns inconuenients, que de ser publichs resulten, ordena se hajan de votar ab vot secret en esta forma, que lo escriua haja de donar a cada Examinador dos albaranets rubricats de sa ma, lo ù ab vna A. y lo altre ab vna R. y que damunt lo bufet, que es posa pera dauant, lo graduando haja vna vrna a on person orde, cada Examinador posse lo vot que donarà, y si estroben tots los vots de abil, se li confe-reixca lo Grau nemine discrepante, y si la mayor part excomuni consensu, y si la mayor part de R. sia excluit del Grau, y que lo Cancellor pera lo Grau de nemine discrepante, pugua lleuar dos RR. pero pera el de excomuni consensu ninguna, sino es en cas de paritat de vots, que llavors podra lo Cancellor conferirli lo Grau excomuni consensu.

XXIV.

Del que eixira
reprouat de dits
examens.

ITEM, que si algu eixira reprouat reste en arbitre dels Examinadors, el señalarli temps pera tornar-lo a examinar, ab lo mateix deposit, encarregantlos fassen lo examen ab mes rigor.

XXV.

De les oposicions
a les Cathedres
de Medicina.

ITEM, que en les oposicions de les Cathedres de Medicina, a demes de les lliçons de punts hajan de sustentat conclusions de aquelles materies que perteneixen a la Cathedra, a que esfarà la dita oposicio.

XXVI.

De les Anotomies
que deu fer
lo Cathedratich
de Anotomia.

ITEM, per quant al Cathedratich de Anotomia, se li dona augment de salari, ab obligacio de fer certes Anotomies mes de les ordinaries, y hui lo que poseix dita Cathedra, es ab lo mateix aumet aixi te la propia obligacio, perço ordena sia mulctat, en que no se li puixa despachar lo augment de dit salari, sino es constāt hauer fet dites Anotomies ab certicatoria del Clauari del Espital General.

XXVII.

De les hores a q̄
deu llegir lo Ca-
thedratich de
Cirugia.

ITEM, per quant lo Cathedratich de Cirugia te obligacio de llegir desde S. Iuan a S. Lluch, y es Cathedra en que tenen obligacio de cursar los platicants, y no es just que la hora desta lliço sia estorb de sa platica, ordenam que no puixa llegir sino de vesprada, ù de les nou hores del mati en auant.

Cathe-

ITEM, per quant se ha introduhit vn abús grān en alguns Cathedratichs de Medicina, faltant alguns dies a ses lliçons ordinaries, oferint suplir les sobredites faltes de S. Iuan a S. Lluch, lo que no ò curen fer apres, imo en cara q̄ ofacen, es en perjuhi y detriment dels estudiants, q̄ es raho tenguen integramēt acabat pera lo dia de S. Iuan lo curs, per ço statuim, lleuant lo sobredit abus, y manant no sels puixa despachar lo salari, sino ab los apunts q̄ portara el Apūtador, lleuant los tots los dies que auran faltat irremisiblement, y que lo Apūtador no o puixa remetre, ni tornarlos les multes dels dits apunts, sots pena de ser multat en altra tanta quantitat de son salari, y a ço mateix se entenga en totes les altres Cathedres de qualseuol facultat.

XXVIII.
Que los Cathedratichs de Medicina no puguē suplir les faltes despues de Sant Iuan, sino que llixquen pūtualment.

ITEM, per quant ya grans abusos en les materies, que es lligen en les Cathedres de Filosofia Moral, y Metafisica, y no aquelles que per constitucions estan ordenades, statuim que no puixen llegir altres que les statuides, per dites constitucions, sots pena de perdicio de la mitat del salari, partidor entres iguals parts: la vna a la Confraria dels pobres estudiants: la altra al Rector: y la altra al Apuntador; y si este per negligencia es descuydara de apuntarlo, sia multat, en altra tanta quantitat de lo que li tocara, aplicadores estes dos porcions al acusador, y que a ço mateix se entenga, sino apuntara als demes Cathedratichs, que no llegiran conforme tenen obligacio.

XXIX.
Que es llixquen les materies de Philosophia Moral, y Methaphisica, statuides per constitucions y no altres.

ITEM, per quant ya grans abusos en los Cathedratichs de Arts, ya acurtant, ya excedint lo temps que dehuen gastar en lo Compendi, Logica, y Philosophia, mesclant en lo methodo questions Methaphisiques, y en lo demes del curs, questions Theologues, ab les quals no sols contrauenen a les constitucions del Estudi, per les quals no sols esta ordenat lo temps que dehuen gastar en cada cosa, sino les questions que an de tratar, y a ço resulta en grandissim dany de la Vniuersitat. Ordenam que lo Rector cascun any, apres lo dia dels Reys, visite als Cathedratichs de Arts, examinant lo que hauran llegit, conforme tenen obligacio, fent que dos Cathedratichs de Theologia dels que li pareixera mes perits en les Arts, juntamente ab lo dit Rector,

XXX.
Del temps, y modo com se dehuen Arts llegir.

Rector, examinen los quaderns, y si trobaran que auran faltat a alguna, o a algunes de les Constitucions, aixi en lo temps pre- fingit pera llegir cada cosa, com en hauer tractat questions pe- culiars de altres facultats, o temps en continent de feta esta declaracio, donen auis als señors Jurats, y de mes vots del Estu- di, pera que se li lleue al Cathedratich que aura contrauengut la mitat del salari de aquell any, aplicador la mitat al Rector, y la altra a la Confraria dels pobres estudiants irremisiblement, y si segona vegada contrauindra, perda tot lo salari de aquell any, y per la tercera vegada de mes de la perdicio de tot lo sa- lari perda la Cathedra, y reste inhabil pera poderne tenir altra de Arts.

XXXI.

Dels requisits pe-
ra poder oyr los
estudiants les
Arts.

ITEM, per quant aixi mateix ya grans abusos en la obser- uancia de les constitucions que parlen dels Estudiants, que an de oyr les Arts: Ordenam (dejant en sa força, y valor aquelles) per lo que importa al benefici del estudi, que ningun estudiant de Gramatica, per sufficient que sia, puga del Aula de Sintaxis ser examinat pera les Arts, y que ad minus haja de auer oyt sis mesos de Prologia, y lo mateix se entenga, pera el que voldra oyr Canons, y Lleys, exortat al Rector que es faça lo examen, ab tot rigor, per lo que importa el ser molt habils en la llatinitat, los que an de oyr les sobredites facultats, y que los mestres pe- ra admetre als dits estudiants en les aules, y lo escriua a la ma- tricola, aché de reconeixer la cedula que portara lo estudiant, de que esta examinat, feta per lo Examinador, y fermada tambe del Rector, y que los q les oyrá sens estar examinats, y aprouats a demes de les penes statuides, contra los mestres que els ad- metran por dexeples, no sien admesos a la matricula, y si de fet se matricularan sens este requisit, sien inabils pera poder ser gra- duats en ninguna facultat.

XXXII.

De com dehuen
los Mestres de la
Gramatica re-
partir lo temps,
y quins llibres an
llegir.

ITEM, per quant en les constitucions del Estudi, que tracten de la Gramatica, esta ben ordenat lo temps com se deu re- partir per los mestres, pera la bona educacio dels estudiants, y los llibres que dehuen llegir, y de poch temps a esta part an in- uentat los mestres fer imprimir Concordancies, y addicions als

llibres

7
 llibres dels preceptes, mes en profit dels Mestres, per lo q̄ guanyen de que els estudiants los cōpren, quede dels dits estudiants, ans los ve a fer de poch vtil: ordenam, no puguen donar, vedre, ni vfar de dites concordancies, y frases impresses, sino q̄ en la primera aula, y se gona, es llixquen los preceptes de Antoni de Nebrija, en la forma q̄ per cōstitucions se dispon, y si volen los Mestres donar a los dehebles algunes declinacions de subltatius adiectius, y relatius, de noms dificultosos, y aixi mateix cōjugacions y temps de verbs, sia fent los escriure als estudiants, y lo Mestre examine la Ortographia, y els estudiants se habituen en aquella, cō en lo escriure, y q̄ en la de Syntaxis los preceptes de Torella, y la Profodia de Mey, y la Retorica, la que ha epilogat Nouella de Nuñez, y altres y en lo demes, que es guarden les constitucions, y el Mestre que contraindra a dites coses, sia punit per la primera vegada en deu reals, y la segona en tres lliures, aplicadores per terços als pobres estudiants al Rector, y al Ministre del Estudi, que ho executara, y ha tercera vegada se l'lleue la Cathedra.

ITEM, per quant̄ ya gran abús en les dites aules de Gramatica de portar coses de menjar als Mestres, les quals solen aquells fer traure a joya als dehebles, pera que els o tornen a donar fent los contribuir en aço, y en altres afers, y algunes vegades dient que es pera cosa de que es necessita en la aula, de que resulten grandissims inconuenients: Ordenam que de hui en auat los Mestres no permeten que els estudiants porten a la aula coses de menjar, y beure, ni que per via directa, ni indirecta puixen fer que los estudiants contribuixquen en cosa alguna de que necessiten aquells, ni encara pera benefici del aula, ni per via de propines per les conclusions, y que no es puguen demanar altres estrenes que les que ordinariament se solen demanar per Nadal, Pasqua Florida, y Sent Donis, y que lo Mestre que contraindra a dita constitucio, per la primera vegada pague vna lliura, per la segona tres, aplicadores, vt supra, y la tercera vegada se l'lleue la Cathedra irremisiblement.

ITEM, per quant se an experimentat grans inconuenients en

Mestres de Gramatica

XXXV.
 Que los Mestres de Gramatica no repassin

XXXIII.
 Que no es porten a les aules de Gramatica coses de menjar, ni beure, ni donen altres estrenes als Mestres los estudiants q̄ en certs temps

Que totes les coses que se demanen per oposicio, no en dits mes

XXXIV.
 Que no sien Exa-

minadors los
Meitres de Gra-
matica.

en que los Mestres de Gramatica, sien Examinadors dels que
an de passar de vna aula a altra, y dels q an de exir a les Arts, o
a oyr altra facultat major, ordenam, que de hui en auat los Exa-
minadors no sien Cathedratichs de Gramatica, ni de Arts, si-
no que el Rector elixca dos persones doctes en la llatinitat, y de
bona conciencia, pera que los examens se facen ab gran rigor,
per quant la experiencia ha mostrat la necessitat que ya en esta
materia.

XXXV.

Que los Mestres
de Gramatica no
repassen.

ITEM, per quant en los anys proxime passats se feu conf-
titucio, que los Mestres de Gramatica no repassassen en lo es-
tudi, per molts inconuenients, que es consideraren, y per que los
Mestres tenen prou que fer en llegir com dehuen les tres hores
de mati, y les tres de vesprada, y dita constitucio no se ha posat
en execucio: ordenam se pose en execucio ab les mateixes pe-
nes statuides en aquella, que son de perdicio de les Cathedres.

XXXVI.

Que lo Rector
del Estudi faça
llegir al altre dia
de S. Lluch, les
constitucions als
Cathedratichs.

ITEM, que lo Rector cascun any, lo primer dia de lliço,
apres S. Lluch, cride a tots los Cathedratichs, per orde de cada
facultat, y els faça llegir tot ço que els tocara obseruar, y a los
dejebles, perque no empuguen tenir ignorancia, y sapien los es-
tudiants lo que dehuen obseruar en la matricula, proua de cur-
sos, y demes coses que els tocara.

Testes sunt Benet Molins, y Ignacio
Vilacampa Verguers.

Que totes les Ca-
thedres se donen
per oposicio, y
no en altra ma-
nera.

DI E 9. Maij 1634. Los Senyors Iurats, Miguel Gero-
ni Ciurana, Generos; Frances Mallent; Pere An-
toni Rodrigo, Frances Simeon Nauarro, Vicet Saz,
Boil Ciutadans, lo doctor Marti Bellmont, Jaume Castello,
Peña Canonges de la Seu de Valencia, lo doctor Marti Dolc,
del Castellar, Cancellor, lo D. Geroni Agustí Morla, Canon-
ge, Rector del Estudi, lo dit Frances Mallent, Comendatari
de Racional, lo doctor D. Iuan Baptiste Olginat, lo D. Pere
Balthasar Barbera Generos, lo D. Iuan Baptiste Roig, Gene-
ros, y Ioseph Aznar, Generos, Aduocats ordinaris, Ioan Bap-
tiste Esteue, Ciutada, Syndich, y Ioseph Eximeno, Escriua de
la

la sala, junts y ajustats en la sala, feta relacio per Pedro Lopez, Verguer en lo dia de hui hauer conuocat tots los de sus dits. Attes, y considerat que la oposicio pera obtenir les Cathedres en les Vniuersitats, es lo medi mes eficaz, pera que los Mestres prouehits en elle, sien persones doctes y eminentes, y de aço es legueixca el fi que es preten que es lo benefici vniuersal dels estudiants, per lo qual les oposicions estan acreditades, e introduhides en totes les Vniuersitats, ara de nou desijant, que lo costum per lloable costum, en esta de Valencia, regularment se ha praticat de assi auant se obserue inuiolablement per la present constitucio, nemine discrepante statuim, e ordenam, que ninguna cathedra de dita Vniuersitat, de qualseuol sciencia, o facultat, que sia de la mayor fins a la menor etiam, que sia de Gramatica, se puga prouehir, o donar sens, precehir oposicio so decret de nullitat, en cara que ningu la inste, declarant en pero que pera les Cathedres de cursos de Arts, baste vna vegada a cada opositor auerla tenguda, segons que se ha acostumat en esta Vniuersitat; y aixi mateix en les Cathedres temporals, que segons costum solen finir de tres en tres o de deu en deu anys, declaram que pera confirmar en aquelles als Cathedratichs, que al present les tenen de altres, que tambe per oposicio seran nouament en elles prouehits, no sia necessari tenir altra oposicio en tots los demes casos, etiam, que sien de permuta, o promocio de vnes Cathedres, en altres ara sien de diferents facultats, ara de vna mateixa tant en Teologia, Canons, Lleys, Medicina, Methaphisica, Philosophia Moral, Mathematiques, llengues Hebrayca, Grega, y Llatina, y qualseuols altres volem, se donem per oposicio, so decret de nullitat, y que dita constitucio sia vno contradicente irreuocable, o indispensable.

Testes sunt Iacinto Orti, Ciutada, y lo
D. Iuan Baptiste Fuster.

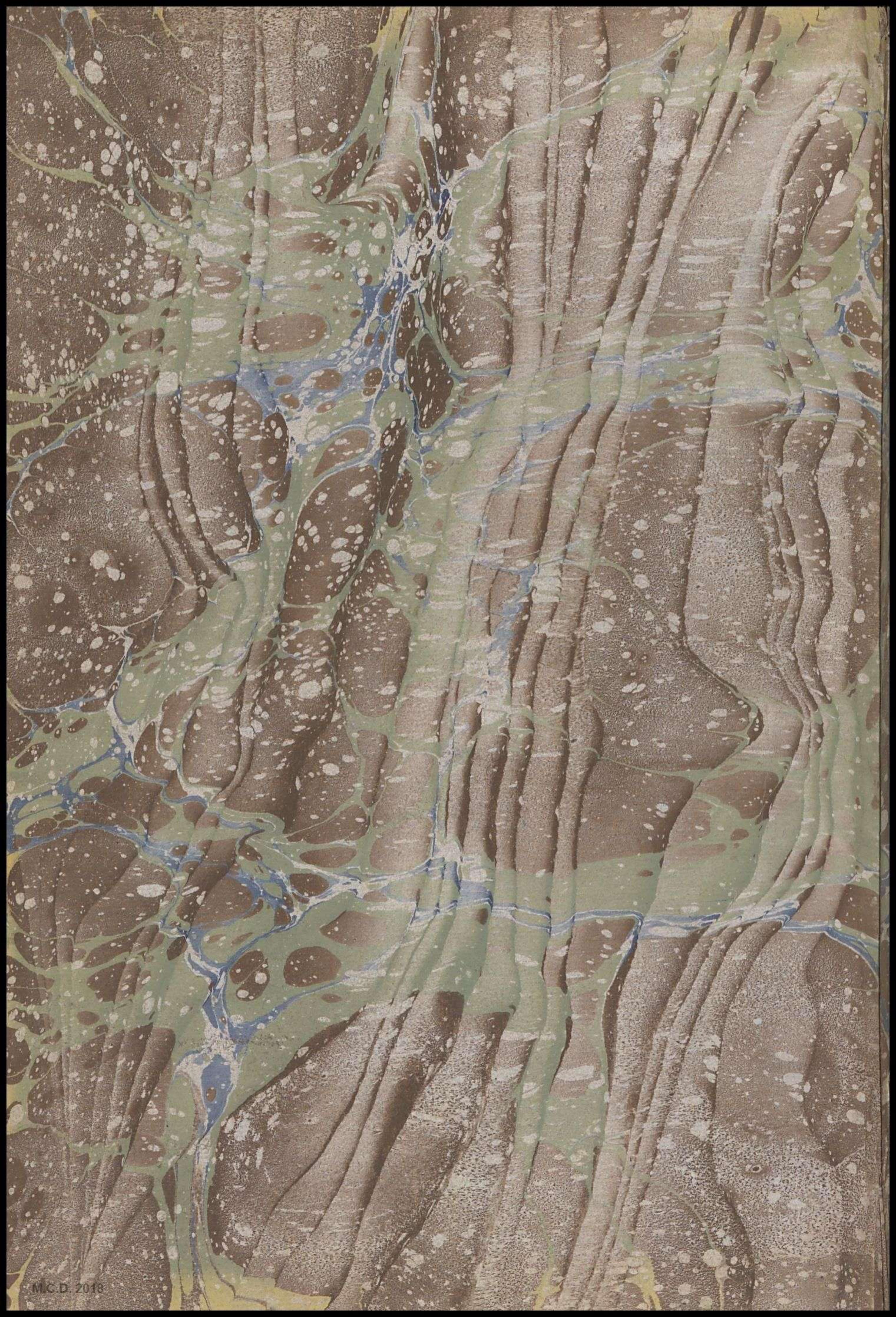

CONSTITUCIO
DE LA
UNIVERSIDAD
DE VALENCIA

Universitat de València
Biblioteca Històrica

Q
48

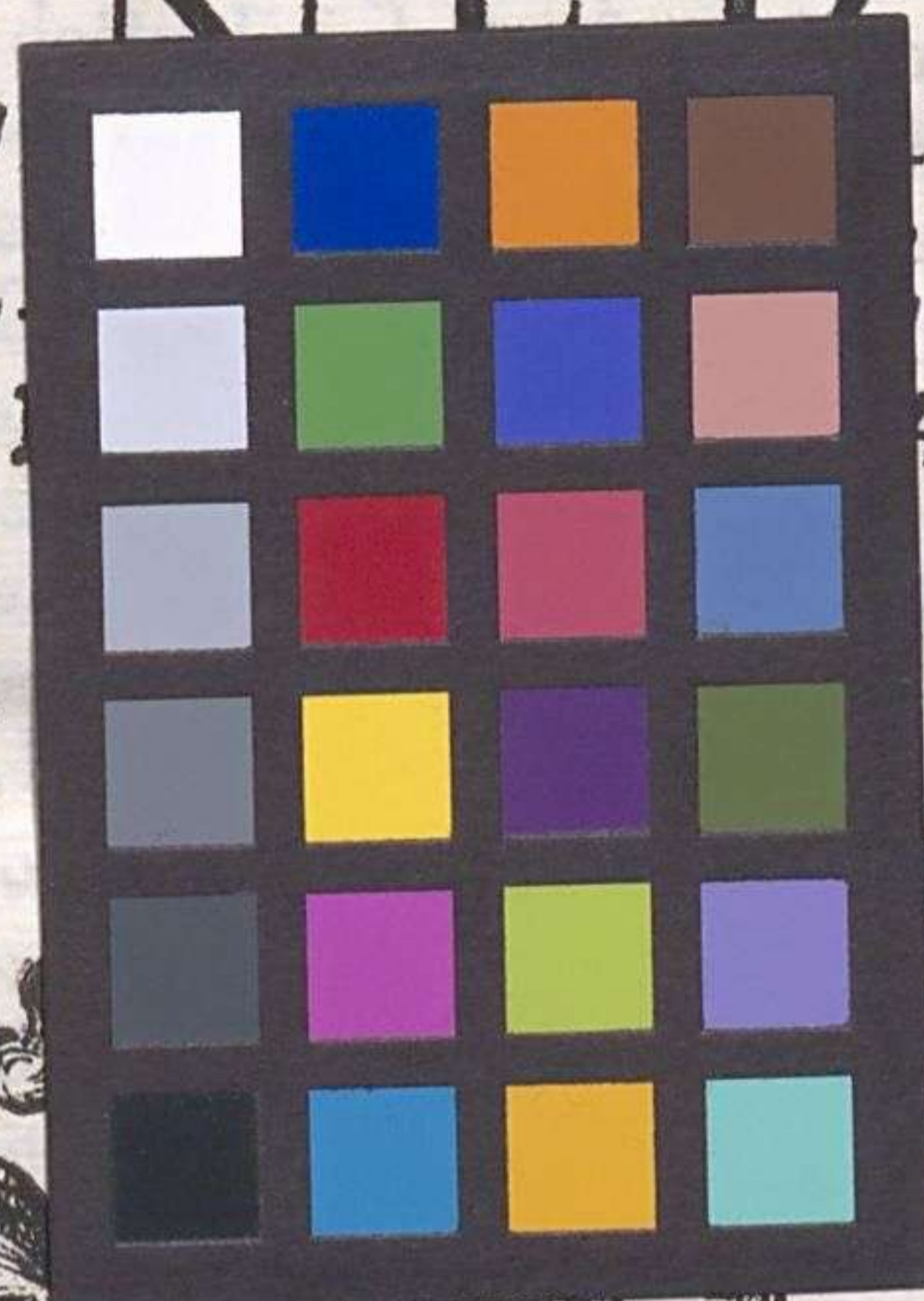
2
4802

CONSTITUCIONS DEL ESTVDI GENERAL

DE LA

CIUTAT

A.

EN VALENCIA

Estampades en casa de Claudi Macè, junt a l'Collegi del
senyor Patriarca. Any. 1652.